

КРЕМЕНЧУЦЬКА МІСЬКА РАДА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ МІСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ
ЦЕНТР

***«Шкільна бібліотека –
інформаційний центр навчального закладу»***

***Перспективний бібліотечний досвід
завідуючої бібліотекою ЗОШ № 20
Ткаченко Любов Іванівни,
вища категорія «Провідний бібліотекар»***

Кременчук 2016

XXI століття
проголошено ЮНЕСКО
століттям освіти. Життя
висунуло суспільний запит на
виховання соціально
компетентної особистості,
здатної вистояти в розмаїтті

буднів, не втратити гуманних орієнтирів і моральних цінностей; особистості, яка максимально використовує свої фізичні, інтелектуальні, духовні ресурси.

Світ, в якому живуть наші користувачі, змінюється в чотири рази швидше, ніж наші школи, - зазначають сучасні дослідники. Щоб не потонути в хвилях інформаційного простору, у суперечливих можливостях соціального і техногенного середовища, треба так відповідати на виклик часу і виснажливого змагання людей і систем, щоб досягти справді якісного рівня освіти.

Серед розбурханого океану з іменем Життя є острівця Надії для наших дітей, їхніх батьків. Це – школа. А в ній є центр спілкування і духовності – бібліотечно-інформаційний центр. Мікроклімат центру дозволяє підлітку проявити ініціативу, мати право на помилку, на власну думку, брати участь у спільній діяльності, працювати в умовах альтернативи, вибору, створюючи демократичну, не авторитарну атмосферу навчання.

Учні-користувачі мають стійку потребу в знаннях, в оволодінні новими технологічними процесами для навчальної діяльності, прагнуть глибше пізнати явища, які спостерігають і аналізують. Тому, в час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, в якому якість людського потенціалу, рівень освіченості і культури мають вирішальне значення для економічного і соціального розвитку, ЗОШ №20 створює умови, в яких особистість могла б не тільки реалізувати, а й досягти значних успіхів у тій сфері, яка відповідає її особистим обдаруванням.

Так, сьогодення вимагає створення і нової моделі бібліотеки навчального закладу, наповненню її новим змістом, виокремлює пріоритетний напрямок

функціонування – інформаційна компетентність всіх учасників освітянського процесу. Підвищення інформаційної, інтелектуальної, пізнавальної, виховної функцій кабінету № 1 в школі – шкільного бібліотечно-інформаційного центру , які вимагають найповніше інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу, надання інформаційно-методичної допомоги учням і педагогам в оволодінні основами наук і розвитку життєвих компетентностей.

Місія центру – створити людям умови для духовного росту, самоосвіти і самовиховання. **«Хто володіє інформацією – той володіє світом»**. Саме в цьому бібліотекар, вчителі, класні керівники намагаються переконати своїх підопічних. Сьогодні зростає роль ШБІЦ (шкільного бібліотечно-інформаційного центру) в реалізації завдань освіти і самоосвіти, що дає можливість удосконалювати педагогічний процес. Нові навчальні програми, нові концепції освіти, варіативність навчальних курсів, інтелектуальний рівень читачів, висуває нові вимоги до якості інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Рівень інформаційної культури визначається вмінням формулювати свої потреби в інформації, вмінням ефективно її шукати, оцінювати і використовувати. І тому бібліотекар Ткаченко Л.І допомагає користувачам зорієнтуватися в інформаційному просторі, виховати активних користувачів інформації .

Шкільний бібліотекар не лише збирає та зберігає, але й створює та розповсюджує інформацію, бере участь у регіональному інформаційному обміні та формує єдиний інформаційний простір школи, регіону, України.

Це вимагає від бібліотекаря створення високоякісного і високотехнологічного інформаційно-освітнього простору, над розробкою і

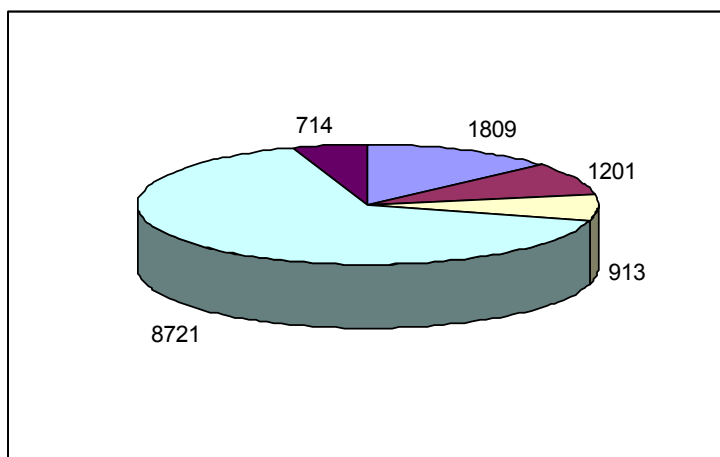

вмінням цього питання бібліотекар разом з адміністрацією, вчительським колективом і батьківською Радою школи плідно працює.

Бібліотечно-інформаційний центр (БІЦ) – структурний підрозділ ЗОШ №20, завдання якого найповніше забезпечувати своїх користувачів сучасною найновішою інформацією на різноманітних носіях: від традиційних – книг, газет, журналів, до новітніх: електронних, лазерних дисків, Інтернет тощо.

Виконувати ці завдання БІЦ допомагають універсальний фонд, який покликаний задовольнити й формувати реальні потенціальні читацькі запити учнів, з урахування їх вікових та психологічних особливостей та членів педагогічного колективу.

Фонд бібліотечно – інформаційного центру ЗОШ №20 становить 28007 прим., із них: 14649 прим. – підручники та 13358 прим. – художня література,

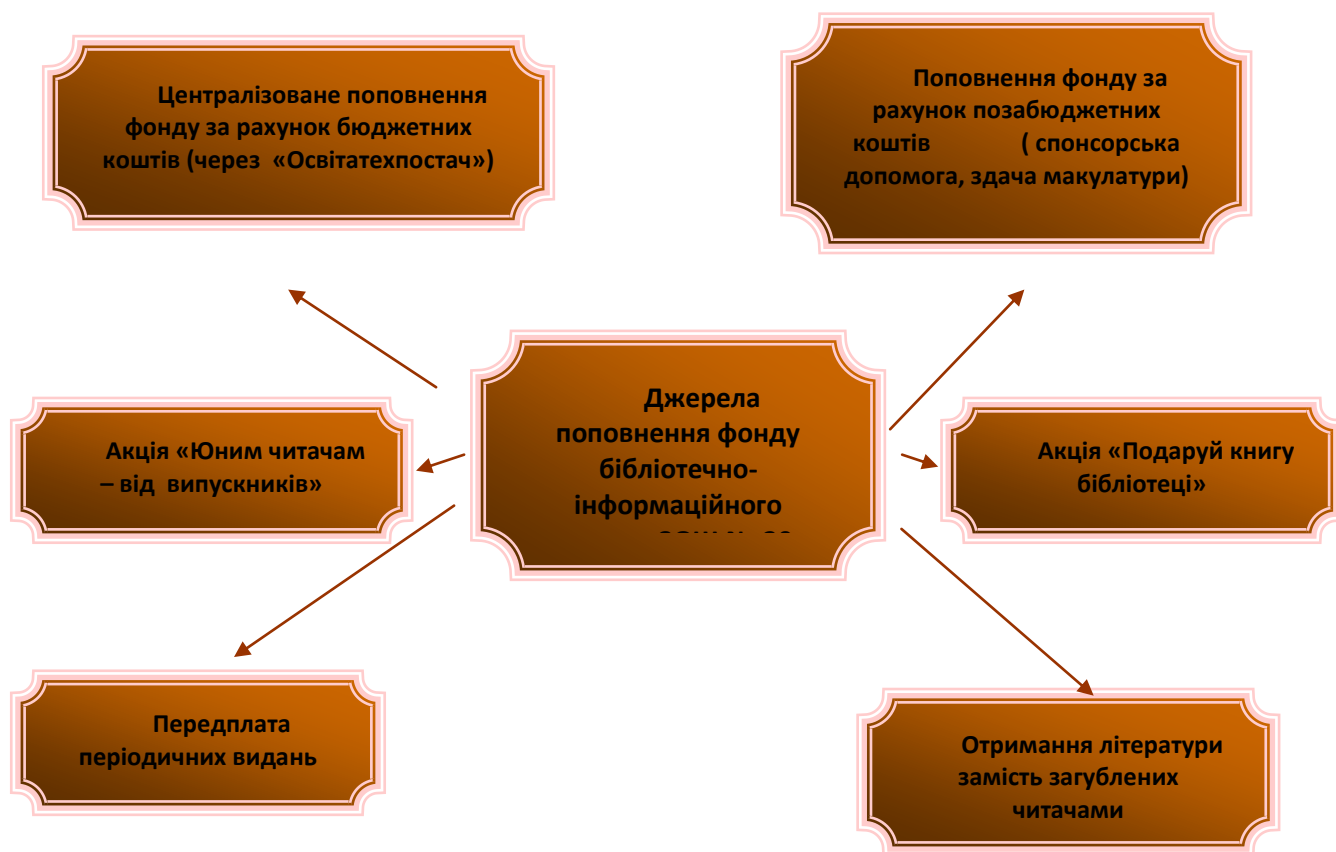

яка складається із : методичної літератури – 1809 прим., науково-популярної літератури – 1201 прим., словниково-довідкової – 913 прим., художньої – 8721 прим. та іншої літератури – 714 прим.

Користувачами центру є вчителі, учні та їх батьки. Одним із пріоритетних напрямків роботи шкільної бібліотеки є забезпечення учнів підручниками та навчальними посібниками.

Основними джерелами поповнення фонду нашого бібліотечно-інформаційного центру є:

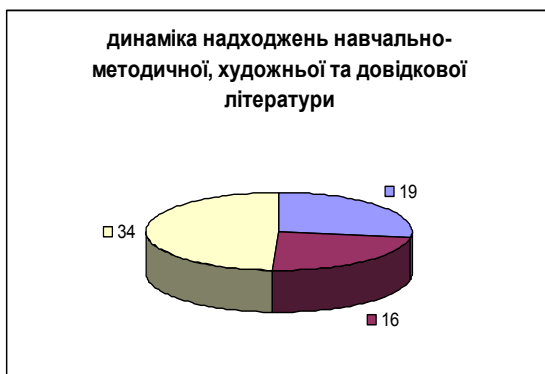
- централізоване поповнення за рахунок бюджетних коштів (через базу-магазин « Освітатехпостач»);
- поповнення фонду за рахунок позабюджетних фондів (здача макулатури);
- одержання літератури замість загубленої читачами;
- участь в акції « Подаруй книгу бібліотеці»;
- участь в акції « Юним читачам – від випускників»;
- передплата періодичних видань.

Питання забезпечення навчальною книгою знаходиться під постійним контролем з боку адміністрації школи.

Динаміка надходжень підручників

	2012-2013 н.р.	2013-2014 н.р.	2014-2015 н.р.
	К-сть	К-сть	К-сть
Всього надійшло	1293	1597	1406

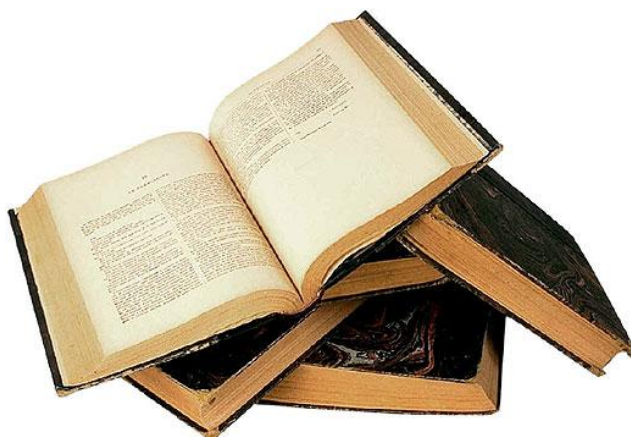

Динаміка надходжень
навчально-методичної,
художньої та довідкової літератури

Навчальний рік надходження	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Отримано за рік	19	16	34

Аналіз динаміки надходжень літератури свідчить про те, що забезпечення шкільної бібліотеки художньою та довідковою літературою за останні роки не задовольняє потреб учнів та вчителів. Книжковий фонд поповнюється дуже повільно та не відповідає обсягу шкільної програми, а з причини його старіння щороку зменшується.

За рахунок бюджетних коштів школа отримує переважно підручники. Але ж успіх роботи бібліотеки залежить насамперед від повноцінного художнього, навчально – методичного та довідкового фонду, який сприяє оперативному пошуку інформації, швидкому доступу до друкованих джерел та задоволенню запитів користувачів. Тому проблема поповнення фондів шкільного бібліотечно-інформаційного центру залишається досить актуальною.

Завдяки проведенню благодійних акцій «Подаруй книгу бібліотеці» та «Юним читачам – від випускників» книжковий фонд поповнюється щорічно

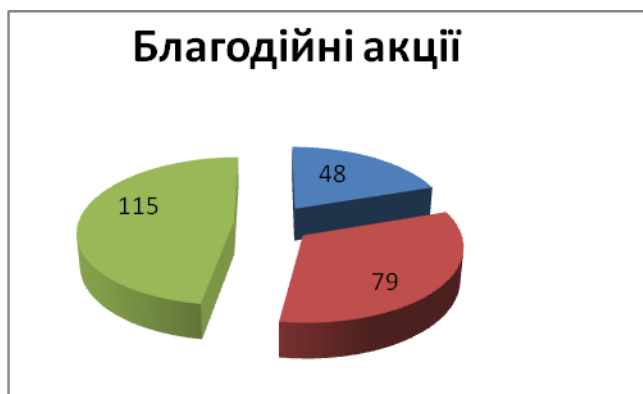
художньою, довідковою, науково-пізнавальною, методичною, а також літературою для молодших класів.

Так, за три останні роки надійшло 242 примірника книг, які подарували учні та їх батьки під час проведення цих акцій.

2013 рік - 48 прим.

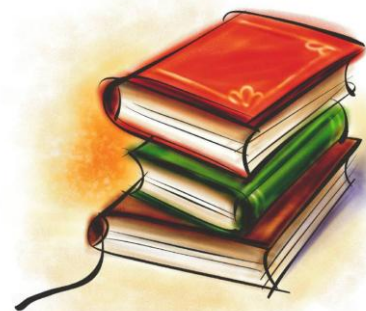
2014 рік - 79 прим.

2015 рік - 115 прим.

XXI століття - ера інформаційного суспільства . Інформація усе частіше визначається як основний ресурс майбутнього, але повністю використовувати його зможуть тільки ті члени суспільства, які мають необхідні знання і підготовку до навігації в інформаційному просторі.

Відсутність цілісної концепції формування інформаційної культури особистості, а також глобальні завдання підготовки молодого покоління до життя в інформаційному просторі надають цій проблемі загальнодержавного значення. У вирішенні цієї проблеми особливе місце належить саме навчальному закладу. Потрібні спеціальні пошукові знання. Без них не обійтися сьогодні нікому: ні вченому, ні вчителю, ні студенту, ні школяреві, та й самому бібліотекареві, який повинен не тільки володіти цими знаннями , а й навчити своїх користувачів їх шукати і використовувати.

Тому важливо вже з юних років виховувати необхідність одержувати знання , прищеплювати навички самостійного пошуку інформації, формулювати уміння її ефективного збору, систематизації, обмін з іншими користувачами . І тут на допомогу людині приходять різні технічні та програмні засоби – інформаційні технології:

Бібліотечно-інформаційний центр ЗОШ №20 сформований на базі бібліотеки навчального закладу в 2012 році. Він включає в себе як традиційні, так і сучасні технології збору, розповсюдження та використання інформаційних ресурсів. Працюючи

над проблемою інформаційної освіти вчителя і учня , бібліотекарем Ткаченко Л.І. відпрацьована система роботи інформатизації шкільної родини. Тому на педагогічних радах, нарадах при директорі постійно виступає з питаннями , які

висвітлювали проблему виховання в учнів одної з складових інформаційної культури особистості, а саме інформаційної грамотності.

Створено в бібліотечно-інформаційному центрі медіатеку. Інформація на нетрадиційних носіях стає для учнів і вчителів легкодоступною, простою у використанні, як звичайна книга.

Завдяки підключенню бібліотечно-інформаційного центру до Інтернету принципово іншим став підхід до використання джерел інформації. Тепер немає необхідності довго шукати їх по бібліотеках, збільшилась оперативність одержання інформації. За відсутності необхідних документів у

бібліотечно-інформаційному центрі школи ведеться пошук по фондах інших книгозбірень. Віртуальний довідково-бібліографічний апарат містить колосальні інформаційні масиви, різноманітні фактографічні, бібліографічні бази даних, набагато розширює можливості інформаційного центру. Враховуючи існуючі проблеми з поповненням фонду та, завдяки, підключенню до Інтернету відкривається доступ до практично необмеженої чисельності інформаційних джерел.

Інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів

Інформаційно-бібліографічне обслуговування ведеться у таких напрямках:

- Робота з довідково-інформаційним апаратом (редагування каталогів і картотек);
- Складання тематичних списків літератури;
- Організація виставок;
- Огляд нових надходжень під час педагогічних нарад, засідань методичних об'єднань.

Робота з користувачами поєднує в собі використання сучасних технологій, різних форм і методів індивідуальної, групової і масової роботи:

1) максимально повне задоволення потреб і запитів:

- індивідуальні бесіди;
- анкетування;
- картотеки незадоволеного попиту;
- аналіз читацьких формулярів;
- ознайомлення з навчальними планами та програмами;

2) інформування учнівського колективу:

- групові рекомендаційні списки;
- індивідуальні рекомендаційні списки;
- інформаційні куточки;
- інформаційна підтримка предметних тижнів;
- популяризація періодичних видань;
- тематичні картотеки;
- виставки;

3) інформування педагогічного колективу:

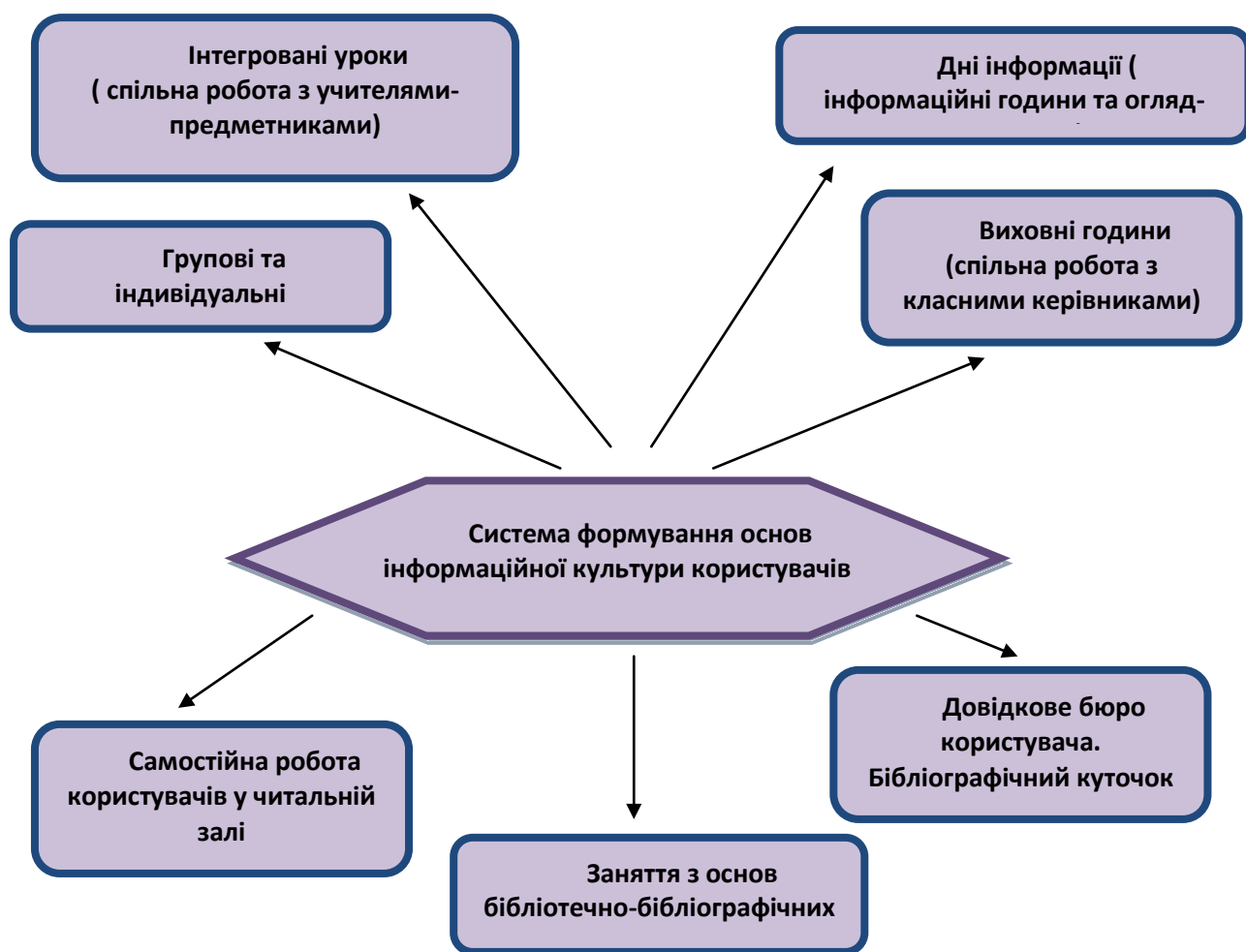
- індивідуальне інформування адміністрації, керівників методичних об'єднань;
- дні інформації;
- інформаційний вісник;
- огляди нових надходжень;
- тематичні добірки «Для вас, вчителі!»;
- виставки надходжень «Нові ідеї – нові надходження»;
- інформаційно-методичний куточок.

Діяльність бібліотечно-інформаційного центру по забезпеченню інформаційних потреб читачів включає систематичний аналіз використання бібліотечного фонду, його популяризації; обслуговування читачів у режимі

роботи абонементу та читального залу; формування довідково-бібліографічного апарату; вивчення інформаційних потреб учнів; здійснення диференційованого обслуговування читачів. ШБІЦ складає і готує списки літератури на допомогу навчально-виховній роботі закладу, виконує довідкову, інформаційну роботу, популяризує бібліотечно-бібліографічні знання серед учнів, проводячи бесіди, організовуючи книжкові виставки, огляди, лекції, бібліотечні уроки, надаючи індивідуальні і групові консультації. Спільно з учителями бібліотечно-інформаційний центр проводить читачькі конференції, літературні та музичні вечори, диспути, ігри, в межах своєї компетенції бере участь у навчально-виховному процесі, науково-пошуковій та краєзнавчій роботі, пов'язаній з книгою, навчальним підручником та іншими формами інформації, координує та кооперує свою діяльність з бібліотеками для спільних дій і заходів у навчальній і сферах дозвілля .

Серед основних технологій, впроваджених у роботу шкільної бібліотеки, слід визначити такі: допомога у створенні інтегрованих уроків, написання рефератів, повідомлень з навчальних дисциплін; створення додаткових картотек, інформаційних списків, експрес-інформації; формування інформаційної культури учнів, постійного прагнення їх до пошуку інформації, свідомого, осмисленого добору інформаційних джерел, по можливості, надання доступу до нетрадиційних носіїв інформації, зокрема, через мережу Інтернет; системи бібліографічної інформації.

Технологічний процес діяльності бібліотечно-інформаційного центру навчального закладу загалом передбачає високий рівень професійної компетентності шкільного бібліотекаря. Професійна компетентність шкільного бібліотекаря передбачає володіння кодексом етики бібліотекаря, знання законодавчо-нормативних документів, комплектування фонду традиційними і нетрадиційними носіями інформації відповідно до стандартів освіти в Україні, одержання й розміщення літератури, дотримання принципів загальнодоступності інформації та їх реалізацію у виховній та освітній діяльності, надання інформаційних послуг, планування і звітність діяльності, автоматизацію бібліотеки. Невід'ємною частиною загальної освіти кожного учня стає інформаційна

культура, яка набуває актуальності в умовах інформатизації. Важливу роль у вихованні майбутніх освічених членів інформаційного суспільства відіграє шкільний бібліотечно-інформаційний центр. ШБІЦ є чи не єдиним осередком, що забезпечує юних користувачів безкоштовним та оперативним доступом до інформаційних ресурсів бібліотеки.

У сучасному бібліотечно-інформаційному центрі користувач починає своє перше знайомство з інформаційною культурою і завданням його, є не тільки створення та забезпечення можливостей доступу читачів до інформаційних ресурсів, але й пошук нових підходів до підготовки користувачів, які б володіли сучасними методами багатоаспектної інформаційної діяльності.

Сучасний школяр повинен розуміти, наскільки важливо володіти інформацією, зберегти її, систематизувати і передавати, а також він повинен розуміти, що комп'ютери відіграють особливу роль у вирішенні цих завдань:

- створення сприятливих і комфортних умов для організації навчально-виховного процесу, розвитку комплексного навчально-методичного забезпечення предметів;

- створення позитивного іміджу бібліотеки через пошук сучасних, найбільш привабливих для читача форм популяризації книги, реклама бібліотеки, а також послуг, які пропонує бібліотека;

- удосконалення системи організації відкритого доступу читача до різноманітних джерел інформації;

- повноцінне задоволення потреб учасників навчально-виховного процесу в навчальній, довідковій і науково-популярній літературі, забезпечення її різноманітності;

- удосконалення системи робити шкільної бібліотеки в напрямі використання інформаційних технологій, роботи з електронними носіями інформації;

- своєчасне надання учням і вчителям доступу до потрібної інформації, удосконалення досвіду під час аналізу інформаційних потреб, задоволення освітніх індивідуальних запитів, інтересів;

- проведення заходів із залученням літератури, що сприяє збагаченню життєвого досвіду учнів і передачі культурних цінностей; співпраця з учителями у формуванні системного підходу до роботи з інформацією з їхніх предметів, щоб з перших років навчання у школі пошук і використання ІР-технологій стали повсякденною практикою в житті кожного учня; допомога учителям та учням у ознайомленні з кращими друкованими й аудіовізуальними матеріалами з усіх галузей ;спільна робота учнів і вчителів у проведенні класних заходів із застосуванням різних носіїв інформації; уроків - із використанням ресурсів центру.

Провідним напрямом бібліографічної роботи шкільного бібліотечно-інформаційного центру, спрямованої на систематичне забезпечення

бібліографічною інформацією відповідно до постійних запитів є бібліографічне інформування. Така послуга призначена для постійного ознайомлення користувачів з виходом друкованих видань, з новинками, які надійшли до бібліотеки, а також з

літературою, що охоплює широке коло питань для учнів і вчителів.

Зміст інформування визначається специфікою навчально-виховного процесу школи, навчальними планами і програмами, головними завданнями, що стоять перед школою в поточному році, інтересами вчителів, учнів та батьків.

Найефективнішими формами масового інформування є традиційні

інформаційні огляди нових книг, періодичних видань, книжкових виставок. Один із важливих аспектів роботи бібліотеки – це інформування вчителів. Щоб навчально-виховний процес був ефективним, вчителю необхідно знайомитись з передовим педагогічним досвідом, методичними розробками.

З метою інформування педагогічного колективу готуються анотовані списки літератури до педрад, про нові документи в галузі освіти, методики сучасного уроку, інформаційні бюлетені про надходження новинок художньої та навчальної літератури та розміщуються на сайті шкільного бібліотечно-інформаційного центру, виступи на педрадах з інформаційними оглядами, здійснюється інформаційне забезпечення роботи методичних об'єднань та індивідуальне інформування вчителів.

Процес швидкого застарівання інформації позначається на якісному складі методичної літератури, без якої ускладнюється навчально-виховний процес. Недостатність своєчасних надходжень методичних видань поповнюється за рахунок передплати періодичної педагогічної преси.

Бібліотечно-інформаційний центр вже декілька років підряд передплачує періодичні видання видавничої групи «Основа» з бібліотечкою, «Освіта України», «Інформаційний збірник Міністерства освіти та науки України», «Позакласний час», «Початкова школа», «Шкільна бібліотека» «Шкільна бібліотека плюс», з липня 2013 року – журнал-інновацію «Шкільний бібліотечно-інформаційний центр». На нараді вчителів був зроблений бібліографічний огляд статей «Журнал-інновація – вчителям», на якому звернула увагу на наповнюваність сторінок, на компакт-диски, які надходять до кожного номеру, бібліографічні списки літератури для вчителів-предметників, завучів з навчально-виховної та навчальної роботи, директора школи, з розміщенням інформації за такими розділами: «Бібліотечна робота», «Інформаційне забезпечення навчального процесу», «Інформаційне забезпечення виховного процесу», «Інформаційне забезпечення управління школою».

Оперативності та повноті обслуговування сприяє тісна співпраця з іншими

бібліотеками міста.

Для користувачів проводяться заняття з основ бібліотечно-бібліографічної грамотності, основними завданнями яких є :

- ознайомлення користувачів з системою бібліотек в Україні, формування вміння користуватись їх послугами;
- закріплення вміння працювати з науковою, науково-дослідною і джерелознавчою літературою, знаходження її в каталогах і картотеках;
- закріплення вміння працювати з критичною літературою; знаходження її в каталогах і картотеках;
- складання тез, конспектів, рецензій;
- закріплення вміння працювати з довідковою, енциклопедичною, словниковою літературою;

- приведення в систему вміння користувачів вільно орієнтуватись в каталогах і картотеках, зчитування описів книг за каталожними картками. Теоретичні заняття закріплюються практичними, які організовуються нестандартно. Наприклад, вивчаючи тему «Періодичні видання для підлітків», проводиться конкурс на краще виготовлення журналу чи газети «Сам собі журналіст».

Головне завдання популяризації бібліотечно-бібліографічних знань – це формування навичок користуватися книгою, фондами бібліотеки, її довідково-бібліографічним апаратом. Ці заняття проводяться для користувачів 2-9 класів, 10-11 класів, також біля книжкових полиць, виставок та під час запису книг на формуляр. Така форма індивідуальної

роботи дуже корисна у спілкуванні зі старшокласниками, які потребують допомоги у виборі літератури та статей з періодичних видань з певної теми.

Тематика бібліотечних уроків дуже різноманітна: від знайомства з бібліотекою, структури книги, як правильно працювати з книгою, періодичною пресою до роботи з довідково-бібліографічним апаратом, та ін.; тематика для старшокласників – книжкові фонди та фонд підручників, систематизація та розміщення художньої, галузевої, методичної, літератури з питань літературознавства, мовознавства, культури та мистецтва тощо.

Для першого знайомства з бібліотекою для учнів 1-2 класів проводяться бібліотечні екскурсії, презентації «Знайомство з бібліотекою», «Маша в бібліотеці», «Маша в книзі», бібліотечні зустрічі, на яких вони дізнаються про правила користування бібліотекою, розташування фонду, презентація «Ети книги знають все» та ін. Більш докладніше книгу, бібліотеку та користування ними учні вивчають на бібліотечних уроках протягом навчального року. У нашій школі практикується проведення інтегрованих бібліотечних уроків. Так, у 11-А класі було проведено інтегрований бібліотечний урок разом з учителем зарубіжної літератури Войтенко О.А. по бібліографічному опису книг та статей журналів: повний та аналітичний опис творів. У 4-А класі (кл. керівник Губачова І.В.) проведено інтегрований бібліотечний урок і трудового навчання, де діти знайомились із прийомами реставрації пошкоджених книг, виконували практичні завдання.

Одним із перспективних напрямків роботи бібліотекаря з користувачами стали навчально-видові бібліотечні уроки з елементами гри. Уроки проводяться з використанням музики, анімації, не тільки викликають неабияку зацікавленість у дітей, бажання дізнатися більше, але й слугують засвоєнню матеріалу, правил і алгоритму пошуку інформації, дають можливість учням закріпити одержані знання в системі, підвищують рівень інформаційної грамотності. Для учнів різних класів проведені бібліотечні уроки та усні журнали за участю бібліотечного активу: „Де розумом не дійду, то в книжці знайду”, „Скільки коштує книга?”, „Підручник – твій товариш та помічник”,

„Гігієна читання”, „Як берегти книгу”. Проведені цикли бесід на тему „Як народилась книга”, „Скільки коштує підручник?”.

У формуванні бібліотечно-бібліографічних знань необхідним є знайомство користувачів з довідково-бібліографічним апаратом - каталогами і картотеками бібліотеки. Навички самостійної роботи з каталогами і картотеками, набуті школярами в дитячому і підлітковому віці, допоможуть їм у майбутньому вільно користуватись довідково-бібліографічним апаратом інших бібліотек.

У процесі формування читацької компетентності користувачів дуже важливо навчити їх користуватись додатковими джерелами знань, працювати з довідковою літературою: енциклопедіями, словниками, різними довідковими посібниками. Не менш ефективними для розширення читацького кругозору є проведення бібліографічних оглядів літератури. Наприклад, «Правила і закони в твоєму житті» (правова абетка 8-9 кл.), «Барви рідної мови» (5-6 кл.), «За сторінками підручників» (6-7 кл.).

Головним напрямком роботи бібліотеки є надання інформації учням-

користувачам та вчителям, формування у них інформаційної культури. Тому так необхідна співпраця з учителями-предметниками, класними керівниками та організаторами виховної роботи в школі.

Важливу інформаційну підтримку одержують від бібліотечно-інформаційного центру класні керівники при проведенні різноманітних виховних годин.

У своїй роботі щодо сприяння гуманізації, гуманітаризації навчально-виховного процесу та духовного становлення школяра бібліотечно-інформаційний центр використовує різноманітні форми та методи.

Різноманітні цікаві форми і методи з формування інформаційної культури Ткаченко Л.І. використовує у своїй роботі. Для дітей-користувачів проводяться нетрадиційні бібліотечні уроки – „Бібліотечна лоція книжкових морів”,

бібліотечний детектив „Один день з життя Шерлока Холмса”, бібліомандрівки на машині часу, цикл оглядів-дискусій „Бібліотека, освіта, Інтернет”. Основу бібліотечного обслуговування дітей становить індивідуальна робота. Для цього корисні рекомендаційні бесіди, які мають на меті викликати інтерес до змісту пропонованої книги або вибрати літературу, яка відповідає запитові.

Не менш важливою для цілісного сприймання літературного твору читачем є бесіда після прочитаного. В ній використовуються різноманітні прийоми: переказ, читання напам'ять, словесний малюнок, малювання за мотивами твору, запитання. В кожному конкретному випадку бібліотекар шукає найдоцільніші прийоми в залежності від мети бесіди, характеру літературного твору, вікових та індивідуальних особливостей читача.

Серед найулюбленіших тем для рекомендаційних списків можна назвати:

- «Дивосвіт навколо нас»
- «Полтавщино, мій калиновий краю»
- «Якби не казка, хто б і знав, що стільки є чудес на світі»
- «Станемо дружно на захист природи»
- «Подорож у глибину віків»
- «У світі пригод»

Широкі можливості для індивідуальної роботи з користувачем надає спілкування з дітьми в читальному залі під час підготовки навчальних завдань, рефератів, повідомлень, виступів. Теми найрізноманітніші - природа і тероризм, лікарські рослини і технічні винаходи, космічні подорожі і мистецтво, спорт і економіка. Саме тут в нагоді стають численні матеріали тематичних папок, що їх зібрано в бібліотечно-інформаційному центрі. Це і сторінки періодики, і друковані матеріали, які важко знайти в книгах, вислови відомих людей, ілюстрації тощо.

Серед них тематичні папки:

- "Рідне місто моє - Кременчук"
- „Славетні жінки України і світу"
- „Світочі української і світової педагогіки"
- "На шляху до власного здоров'я "
- "Легенди рідного краю"
- "З джерел народних"
- „Станемо дружно на захист природи "
- "Дивосвіт навколо нас"
- "На допомогу класному керівникові"
- "Педагогічний всеобуч батьків".

Ці матеріали допомагають учням в засвоєнні знань за окремими розділами навчальних програм.

2013 рік оголошений Президентом України роком дитячої творчості. Безумовно, робота з виявлення, підтримки та розвитку обдарованих дітей не розпочалася цього року й не завершиться після його закінчення. На розвиток культури сучасних українських дітей, їх художніх і творчих здібностей та інтересів впливають сімейні традиції, школа, коло ровесників, і, звичайно ж, бібліотечно-інформаційний центр. Робота з талановитими дітьми вимагає глибокого розуміння самої природи обдарованості. Талановиту особистість вирізняє власна пізнавальна потреба та виражене почуття задоволення від розумової або будь-якої творчої діяльності. Підтримати запалену учителем на уроці іскорку інтересу, створити комфортне інформаційно-розвивальне середовище, яке житиме

пізнавальний інтерес, збуджуватиме розквіт здібностей і талантів, презентуватиме здобутки й досягнення – ось першочергові завдання бібліотекаря, який працює з дітьми та підлітками.

Одним із завдань шкільного бібліотекаря є – всіляко допомагати обдарованим дітям: учасникам предметних олімпіад, творчих конкурсів, КВК, членам МАН. З метою підтримки талановитих дітей, стимулювання розвитку їх творчого потенціалу, в нашій школі вироблена програма виявлення, навчання та розвитку обдарованих, здібних учнів «Талант + творчість». Для них складаються індивідуальні рекомендаційні списки літератури, проводяться бібліографічні огляди, рекомендаційні бесіди, їх інформують про нові надходження літератури по даній темі, новинки на Інтернет-сайтах та ін. Для допитливих – постійно ведеться інформаційний огляд за сторінками журналу «Обдарована дитина».

Відповідно до «Положення про бібліотеку ЗНЗ» налагоджена система роботи бібліотечно-інформаційного центру з батьками користувачів. Батьки молодших школярів відвідують бібліотечно-інформаційний центр разом з дітьми, де отримують допомогу по керівництву дитячим читанням. Бібліотекар Ткаченко Л.І. постійно виступає на батьківських зборах, конференціях з

питаннями про забезпечення та збереження навчальної книги, залученню дітей до систематичного читання, про можливості використання фондів шкільного бібліотечно-інформаційного центру у сімейному вихованні.

Масова робота є продовженням і доповненням індивідуального керівництва читанням. Вона підпорядкована одній меті: залучити користувачів до вітчизняної і світової класики й постійно тримати їх у курсі новинок художньої літератури. Масова робота передбачає використання різних форм

пропаганди книги: читання вголос, переказ, вікторини, бесіди-огляди для учнів початкових класів та літературні вечори, диспути, літературні ігри, літературні конкурси, захист читацького формуляра, усні літературні журнали, що проводяться з учнями середніх, старших класів.

Технології масової роботи з користувачами вимагають від бібліотекаря обізнаності учнів і врахування їх вікових особливостей. Масовий захід – це, насамперед, реклама книги і бібліотечно-інформаційного центру, а також виховання і навчання особистості учня, розвиток інтелектуальних здібностей, пам'яті, уваги, уяви через взаємозв'язок: учень – бібліотекар – учитель – книга.

Ефективними технологіями масової роботи є бібліотечні виставки книг, тематичні полиці, огляди літератури, голосні читання, обговорення книг, літературні ігри, конкурси, вікторини, подорожі, усні журнали та ін. Книжкова виставка – поширена бібліотечна технологія масової роботи з читачами. Вона покликана пробуджувати в читачів інтерес до літератури, розкривати книжкові фонди. В ШБІЦ систематично організовуються виставки двох видів: інформаційні виставки нових надходжень та рекомендаційно-тематичні. Користуються популярністю виставки-діалоги „Цікавинки для допитливої дитинки: дивосвіт навколо нас”, виставки-роздуми „Щоб тільки неба очі голубі цю землю. Бачили в цвітінні”, „Педагогічна скарбничка: досвід, нововведення”,

„Майбутньому абітурієнту” – ці виставки адресуються учням 9-11 класів, так як для них постає проблема: куди піти вчитися, ким бути, яку професію обрати, постійно діючі виставки книг: „Пригорнусь душею до України, засміюсь, заплачу, помолюсь ” ,

„Полтавщино, мій калиновий краю, в обіймах Ворскли й сивого Дніпра” та ін. , кожна з них доповнена рекомендаційним списком літератури. Так, до Дня соборності рекомендаційний список літератури „Соборна мати Україна, одна

на всіх, як оберіг”, з екологічного краєзнавства Кременчуччини, про здоровий спосіб життя та ін.. – говорять самі за себе. Ці виставки об’днує один епіграф: „Мить сокровенна, як вишня в цвіту, сяють слова золоті і нетлінні, рідні до болю, рівні життю: ти народився в Україні”. Вони присвячені розкриттю тематики рідного краю. Це не просто виставки, це – виставки-подорожі, виставки-факти. Полтавщина... Це та земля, на якій живуть правнуки великого Кобзаря. Тут споконвіку шанували працю, хліб на столі, рушник на стіні, мамину пісню, яворову колиску, криницю із журавлем. Ми спраглими вустами припадаємо до животрепетних криниць своєї історії, джерел рідної мови, піднімаємось з колін, щоб перейти у майбутнє справжніми українцями.

Надзвичайно важливим напрямком роботи бібліотеки є виховання морально досконалої особистості, популяризації правових знань. Це книжкові виставки та тематичні полиці до Дня прав людини: виставка-порада «Про закон – зі знанням справи»; виставка-прохання „Мир і дружба не дива, тільки знай свої права”, година цікавих повідомлень: правова абетка «Правила і закони в твоєму житті», інформаційні години під час проведення правових тижнів та інше. Набувають популярності нетрадиційні виставки з використанням різноманітних експонатів, заставок, репродукцій картин, дитячих малюнків, саморобок та інших елементів, що привертають до себе увагу користувачів-учнів.

Інформаційна виставка книг „Тільки тим дана перемога, хто й у болі сміятися міг” є виставкою-презентацією, учні знайомляться з видатними історичними постатями: Т. Шевченка і І.Франка, Лесі Українки і М.Грушевського, видатними історичними пам’ятками: Пересопницьким Євангелієм, Велесовою книгою, яких не в змозі прикрити пил віків. Ми з вдячністю величаємо їх будителями народної думки і духу.

„Щоб тільки неба очі голубі цю землю бачили в цвітінні” – це бібліотечна

виставка-застереження, тому що природа людину ставить перед фактом, аби людство замислилося про бездумне використання багатств нашої планети і обмеження небажаного впливу на неї. Прикладом цьому є Чорнобильська трагедія, наслідки якої ми відчуваємо і сьогодні. Не треба забувати, що людина – частина природи.

У бібліотечно-інформаційному центрі постійно поновлюється «Календар знаменних і пам'ятних дат». Він полегшує організацію книжкових виставок до ювілейних дат, проведенню заходів, присвячених визначним подіям.

Підвищенню інформаційної, освітньої, пізнавальної культури читача сприяють також книжкові постійно діючі виставки. Різні види книжкових виставок спрямовані на пропагування художньої та галузевої літератури: тематичні, на допомогу навчальному процесу, до предметних тижнів, до знаменних подій, присвячені життю та діяльності видатних особистостей та ін. Тематика виставок різноманітна, наприклад:

- Виставка – подорож «З глибини віків»;
- Виставка-вернісаж «Осінь наша величава»;
- Виставка-роздум «Відмовся від насилля заради кращого майбутнього»;
- Виставка-порада для батьків «На всі випадки життя: Корисні поради від А до Я»;

Приділяється увага екологічному вихованню: це і виставка-застереження «Екологія життя – екологія душі», і допомога в підготовці до огляду – конкурсу екологічних агітбригад.

Наш час - це епоха впровадження інноваційних технологій в усіх сферах життя. Не може залишитись осторонь і шкільний бібліотечно-інформаційний центр. На зміну традиційним формам і методам роботи приходять нові, цікаві і нестандартні. Однією з таких форм є бібліотечна реклама. Мета реклами - не лише повідомити читачеві певну інформацію, а викликати у нього почуття, збудити цікавість, викликати подив, посмішку, співчуття тощо.

Однією з характерних особливостей реклами є використання звернень до читача, риторичних запитань, орієнтація на розмовний стиль. Наприклад:

- Ця виставка для тих, хто хоче знати більше і краще.
- Дивний світ панує навколо нас. Що таке сонячне затемнення? Чи існують тумани-привиди? Чому ревуть і гудуть піски в пустелях?

Познайомитися з цими явищами Вам допоможуть книги серії « Вікно у дивосвіт» та ін.

Популяризація літератури з питань профілактики шкідливих звичок – одне із насущних завдань інформаційного центру. Так, була проведена година спілкування «За все приходить час розплати», підготовлена тематична полиця «Скажи шкідливим звичкам: «Ні!» та ін.

Серед учнів користуються популярністю огляди літератури, різноманітні конкурси, які дають можливість задовольнити пізнавальну активність, розвивають творчу особистість.

Традиційно в березні кожного року проводиться Тиждень дитячої та юнацької книги. В рамках цього свята проводяться літературні години, вечори, усні журнали, конкурси, диспути, вікторини і інші масові заходи. Так, в цьому навчальному році була проведена творча акція «Мислити, мріяти, уявляти разом з книгою» – це літературний круїз «Подорож книжковими морями», написання твору-роздуму «Про книгу, мову, бібліотеку», хвилинка-цікавинка «Чудо – ім'я якому книга».

Результатом плідної спільної діяльності бібліотекаря, вчителів – предметників та класних керівників є також успішне проведення предметних тижнів, олімпіад, усних журналів, ранків, свят, вечорів поезії, вікторин кмітливих, днів інформації тощо. На засідання в літературно-музичній вітальні, які в собі

поєднують кілька малих форм роботи: це і бесіди, огляди літератури, літературні та науково-пізнавальні ігри тощо, теми підбираються особливо старанно з метою зацікавлення учнів та вчителів: „Жінки в історії України”, „Людина починається з добра” та ін. Наприклад, у бібліотечно-інформаційному центрі відбулось засідання користувачів, присвячене Міжнародному дню рідної мови «Рідна мова чиста як роса».

Щорічно беремо активну участь у міському конкурсі на краще читання віршів Кобзаря. Так, у 2015-2016 навчальному році учениця 7-Б класу

Кулікова Анастасія зайняла III місце у міському конкурсі -2016 «Ми – з Кобзарєвого роду» у віковій категорії 10-14 років, у 2014-2015 навчальному році – учениця 4-Б класу Бузько Єлизавета зайняла II місце у конкурсі -2015, у віковій категорії 6-9

років, у 2013-2014 навчальному році – учениця 3-А класу Насирова Мар'ям - зайняла II місце у конкурсі – 2014 та III місце учениця 11 класу Кулікова Катерина у віковій категорії 15-17 років, переможцем в 2012-2013 навчальному році стала у віковій категорії 10-14 років – Кахно Дарина (учениця 6-Б класу). Але передує цьому шкільний конкурс читання поезії Тараса Шевченка.

Цікаво пройшли творчі тематичні засідання в літературно-музичній вітальні «Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі»,

присвячений творчості Л.Костенко; «Українські вечорниці» з учнями 2-х класів (кл. керівники Сенаторова Л.Ф. та Кобець І.В.), «В чеканні неможливої любові...»(інтимна лірика Тараса Шевченка) та ін.

У зв'язку з тим, що шкільний бібліотечно – інформаційний центр з 2011 року має доступ до світової мережі Інтернет, можливості для розвитку творчої особистості користувачів у нас розширились, а також розширились можливості як інформаційного медіацентру.

Головне завдання шкільного бібліотечно-інформаційного центру полягає в тому, щоб застосування комп'ютера та мультимедійних технологій носило світоглядний, загальнокультурний характер, було спрямовано на всебічний розвиток особистості дитини та розкриття їхніх творчих здібностей .

За допомогою мультимедійних засобів користувачі отримують інформацію про образотворче мистецтво, слухають класичну і сучасну музику, переглядають фрагменти театральних вистав і кіно шедеврів, читають рідкісну літературу, а також дізнаються багато цікавої інформації на ті теми, які їх цікавлять. Крім цього проводяться різні акції, конкурси, вікторини, огляди, інсценізації творів письменників, які дуже подобаються дітям.

Створений актив бібліотечно-інформаційного центру з кращих читачів, який бере участь у підготовці та проведенні усіх бібліотечних заходів, розроблений план роботи його на поточний навчальний рік. За ініціативою активістів цікаво пройшли різноманітні літературні подорожі до неповторної

країни Мудрагелії, на яких побували улюблені літературні герої: Гаррі Поттер, Мальвіна, Цибуліно, Білосніжка, король Мудрун, Хитрун та Поміха-Неуміха і багато інших.

Велику увагу Ткаченко Л.І приділяє вихованню шанобливого ставлення користувачів до книги. Любов і повага до книг виховується у школярів при

проведенні таких масових заходів як урок-гра «Шануймо книгу». У творчих надбаннях — лялькові вистави для учнів молодшої та середньої ланки „Як берегти книгу”, „Як Ромашка та Барвінок книгу рятували”, поставлені силами учнів школи; літературні КВК, брейн-ринги казок, літературна LG-Еврика, літературні ігри тощо.

Питання збереження книжок останніми роками все більше набуває актуальності. Фонд бібліотеки бідніє не тільки тоді, коли не надходить нова література, а й тоді, коли книжку загублено чи пошкоджено. Бібліотекарем підготовлені методичні рекомендації „Ради-поради”, проводяться бесіди з учнями про збереження книги „Моя книга — моє обличчя”, „Книга — джерело самоосвіти”, „Історичні долі книг”, бібліотечні уроки „Звідки прийшла до нас книга”, „Як читати книгу”, „Як користуватись систематичним каталогом та

бібліотечними посібниками”, із використанням мультимедійних технологій. Незаперечно те, що електронні книги не замінять традиційних, але бібліотечно-інформаційний центр не зможе бути центром інформації, якщо він не буде

отримувати і використовувати новинки, такі як електронні та лазерні диски. Можливість використання інформації на дисках, в мережі Інтернет. Це тисячі творів художньої, науково-популярної, навчальної, довідкової літератури, аудіо записи, музичні записи, фільми тощо, які можна знайти і на сайті ШБІЦ. Всі ці надбання намагаємось використовувати під час проведення уроків, масових заходів і т.д.

Впровадження в роботу бібліотеки автоматизованої системи вдало б вирішило низку проблем, які пов’язані з процесом запису читачів, а саме:

- Скоротилася б витрата часу і праці за рахунок зменшення ручних операцій;

- Можливе багаторазове використання інформації при одноразовому її уведенні;
- Підвищення повноти і точності обробки даних.

Використовуючи в бібліотеці інноваційні технології Ткаченко Л.І доповнює фактографічну інформацію ефектами анімації, музичним супроводом, уривками із п'єс тощо, що високо емоційно-естетично впливає на пробудження інтересу читача до будь якої потрібної інформації.

Одним із таких заходів, проведених у інформаційному центрі, є Шевченківські дні. Щоб краще ознайомитися і розповісти дітям про творчість Т.Г. Шевченка, сторінки його особистого життя була підготовлена презентація «В чеканні неможливої любові...» (інтимна лірика Т.Шевченка). Під час її підготовки було використано: наявну інформацію, пошук в Інтернеті, підбір музичного оформлення, застосовано техніку анімації слайдів. Дітям було цікаво в такий спосіб, використовуючи сучасні технологічні засоби познайомитись із творчістю Т.Г. Шевченка.

29-31 жовтня 2013 року в місті була проведена Всеукраїнська

науково-практична конференція «Уроки Миколи Гоголя». Серед учасників цього заходу був Ковбасенко Юрій Іванович, професор, завідувач кафедри світової літератури Київського університету ім. Б.Грінченка, кандидат

філологічних наук, президент Української асоціації викладачів зарубіжної літератури, за сприяння Української асоціації викладачів зарубіжної літератури, Всеукраїнського клубу учасників конкурсу «Учитель року» у гуманітарних номінаціях.

Один із днів був проведений на базі ЗОШ №20, який закінчувався для учасників конференції вечором, підготовленим силами педагогічного колективу, бібліотекарем та учнями школи, в літературно-музичній вітальні «Його свята любов до людства»: літературна

подорож у світ Гоголя, присвячена 205-річчю від дня народження славетного земляка Миколи Васильовича Гоголя.

Тут оживали герої «Вечорів на хуторі біля Диканьки»: красуня Оксана і Вакула, Солопій Черевик разом зі своєю невгамовною жінкою Хіврею, Солоха із Чортом та пузатий Пацюк.

Ми намагаємось увійти у неповторний світ цього генія, читаємо й перечитуємо твори великого Вчителя, відчуваємо їхню багатогранність та чарівну красу.

На сучасному етапі розвитку України, коли існує пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.

Тому, велику роль у національно-патріотичному вихованні відіграє і робота шкільного бібліотечно-інформаційного центру.

У рамках проведення міжнародного місячника шкільної бібліотеки «Виховуємо громадянина – патріота України» в цьому навчальному році відбувся масовий захід патріотичного спрямування «Як вогонь безсмертний у

віках не згас, така козацька слава у нас» для учнів 9-11 класів, який підготували члени активу користувачів, учні 7-Б та 11-Б класу, з метою формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу,

готовності до виконання громадянського й конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Адже українці – єдина у світі козацька нація. Козацтво було дисциплінованою та організованою військовою силою, яка боронила наші землі від нападів турків і татар, від польських та московських колонізаторів, від розбрату між українськими магнатами. У всі часи нашому народові були притаманні високий рівень шляхетності, моральності, духовності, доблесті й звитяги, знання й бездоганне дотримання національних традицій і звичаїв. А Запорозька Січ була й залишається нині символом свободи, незалежності, людської й національної гідності, тому й

ми бережемо спогади про власне минуле, пишаємося своєю історією. І не

дивно, що саме 14 жовтня, в день одного із самих великих православних свят запорізьких козаків – «Козацька Покрова» встановлено нове свято – День захисника України, яке тепер відзначається щорічно.

Творчий проект «Сучасні вечорниці» був підготовлений бібліотекарем спільно із учителем української мови та літератури Крикуною Н.М. і разом із

учнями 11-Б, 7-Б та 6-Б класів провели в актовій залі школи. Саме цього дня молодь вирішила ненадовго повернутися в минуле, щоб відчувати красу та поезію стародавніх українських обрядів, відкрити розум, мудрість, щедрість нашого народу.

Перед нами ожили дівочі та парубоцькі ігри, забави, ворожіння. Дотепний гумор та іскрометні жарти супроводжував виступ учасників. Парубки та дівчата, учні 11-Б класу, артистично інсценізували обряд кусання Калити. Неперевершеним було виконання ролі Стецька учнем 7-Б класу Чорним Максимом, Уляни ученицею 11-Б класу Старушко Анастасією та Олексія учнем 11-Б класу Мотієнком Денисом із вистави «Сватання на Гончарівці».

У міському палаці культури відбувся урочистий вечір «Володимир Малик – майстер українського історичного роману», присвячений 95-річчю від дня народження письменника-земляка, в якому брали участь учні ЗОШ №20 (ведуча, учениця 7-Б класу –

Кулікова Анастасія, чумаки – учні 7-Б класу : Чорний Максим, Соколов Олександр, Кушнір Володимир, Катерина II – учениця 11-Б класу Луцик Катерина, Потьомкін – учень 11-Б класу Бова Севаст'ян. Вони інсценували уривок із історичного роману "Чумацький шлях". У нинішній непростий час твори Володимира Малика, їх дух, їх героїка конче потрібні людям, які прагнуть бути народом, а не населенням.

Ведучі закликали школярів відкинути всі негаразди та непорозуміння між людьми і об'єднатися навколо Соборності нашої Батьківщини – України під час проведення літературно-музичного калейдоскопу «Соборність України – єдність нації». Для українського народу, віками позбавленого своєї власної державності та розірваного на частини між сусідніми країнами, дана проблема завжди була особливо болючою і неймовірно складною. Та ми пишаємося, що ми – українці, а наша Вітчизна – Україна, земля, дорога та мила серцю кожного з нас. Тільки бажання гордо заявити: «Я — українець» — може об'єднати громадян нашої величезної країни в одне ціле. Тому кожен з нас

мусить дбати не про те, на кого рівнятися і до якої культури долучатися, а насамперед про свою єдину країну, про порозуміння й злагоду на всіх її землях, про її єдність, цілісність і неподільність. Пам'ятаймо, що тільки безмежна любов до України та стійка громадянська позиція кожного з нас – це та незламна перешкода, яку не здолати жодному ворогу-окупанту.

1932-1933 рр... Найчорніший час в історії України. У світі не зафіксовано такого голоду, як той, що випав на долю народу найродючішої і найблагодатнішої землі. Як сталося, що без стихії, без засухи, без війни – в самому центрі цивілізованої Європи, в Україні, яка незадовго перед цим була житницею континенту, небачений голод забрав у могилу мільйони людей?! Це був більшовицький геноцид! Це була

безкровна, людоморська війна тоталітарної системи проти українського народу.

У шкільному бібліотечно-інформаційному центрі відбувся масовий захід для учнів 5-7 класів «Не повторися, біль душі людської».

Сьогодні, коли від початку голодомору минуло понад 80 років, ми маємо для себе чітко зрозуміти – головною, неперехідною цінністю для нас є власна держава. Бо лише здобуття Україною незалежності та демократичний шлях, який ми обрали є надійною гарантією того, що це ніколи не повториться.

З нагоди 27-річниці виводу військ із Афганістану та Дня вшанування учасників бойових дій та території інших держав у шкільному бібліотечно-інформаційному центрі відбулась бесіда-роздум "Час і досі не загоїв рану - цей одвічний біль Афганістану" для учнів 7-х класів . Війна в Афганістані забрала

тисячі життів кращих радянських солдатів, які віддано служили ідеалам їх Батьківщини, серед яких двадцять кременчужан. На алеї пам'яті в парку "Воїнів-інтернаціоналістів" є пам'ятники кожному з них. Вічна пам'ять тим, які

загинули на чужій землі, низький уклін матерям за те, що вони виховали чесних, сильних, добрих захисників своєї Вітчизни.

З метою увічнення великої людської, громадянської і національної відваги та самовідданості, сили духу і стійкості громадян, завдяки яким змінено хід історії нашої держави;

гідного вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні, які віддали своє життя під час Революції гідності, захищаючи ідеали демократії, відстоюючи права і свободи людини, європейське майбутнє України в 5-А класі (кл.керівник Войтенко О.А.) активом користувачів був проведений урок пам'яті « Герої не вмирають».

За майбутнє українського народу стояли справжні герої, котрі віддали найцінніше – своє життя. За це їх нарекли Небесною Сотнею. Одним із них є наш кременчужанин, Герой України Ігор Сердюк.

Досвід роботи шкільного бібліотечно-інформаційного центру показує, що тільки тісна співпраця вчителів, учнів, батьків, громадськості, яка проводиться систематично, цілеспрямовано і наполегливо може виховати справжнього громадянина, готового до захисту своєї Вітчизни. Таким чином, завдяки системній, систематичній і безперервній роботі шкільного бібліотечно-інформаційного центру досягнуті такі результати:

а) підвищується зацікавленість адміністрації в оновленні змісту шкільної бібліотеки;

б) покращується матеріально – технічна база центру : стали добрими помічниками принтер, сканер, ксерокс , доступний Internet;

в) іде постійний пошук активних і ефективних форм інформаційного забезпечення читачів з метою підвищення інформаційної культури всіх груп користувачів шкільного бібліотечно–інформаційного центру ЗОШ № 20.

Позитивною рисою цих інновацій у роботі ШБІЦ є те, що вони не тільки сприяють популяризації фондів, задоволенню читацьких інтересів різних вікових груп користувачів, а й створюють атмосферу постійного психологічного комфорту інформаційного середовища, встановлюють довірливі стосунки між користувачем і бібліотекарем, викликають бажання користувачів отримувати інформацію у живій емоційно – насиченій формі.

